การประชุมเชิงวิชาการทางบริหารธุรกิจระดับชาติ
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ครั้งที่ 3

31 มกราคม – 1 กุมภาพันธ์ 2557

ณ โรงแรมดิเอ็มเพรส เชียงใหม่

วารสารบริหารธุรกิจแม่โจ้
Maejo Business Administration Review
ISSN 2286-7945
ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 เดือนตุลาคม 2556

ที่ปรึกษา
อธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่โจ้
รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
รองอธิการบดีฝ่ายทรัพย์สินและการคลัง
รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย
คณบดีคณะบริหารธุรกิจ
รองคณบดีคณะบริหารธุรกิจฝ่ายบริหารและกิจการพิเศษ
รองคณบดีคณะบริหารธุรกิจฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์
รองคณบดีคณะบริหารธุรกิจฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ

บรรณาธิการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัดพงศ์ อวิโรธนานนท์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

กองบรรณาธิการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชาภพ พันธุ์แพ มหาวิทยาลัยพายัพ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฏฐพันธ์ เขจรนันทน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกศรา สุกเพชร สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
อาจารย์ ดร.กาญจนา สุระ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
อาจารย์ ดร.รัฐนันท์ พงศ์วิริทธิ์ธร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูษณิศา เตชเถกิง มหาวิทยาลัยแม่โจ้
อาจารย์ ดร.อรุณี ยศบุตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้
อาจารย์ ดร.ชัยยศ สัมฤทธิ์สกุล มหาวิทยาลัยแม่โจ้
อาจารย์ ดร.มาณวีณ สงเคราะห์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
อาจารย์ ดร.ภัทริกา มณีพันธ์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
นางสาวกฤตาณัฐ ศรีประภา มหาวิทยาลัยแม่โจ้

เจ้าของ
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
เลขที่ 63 หมู่ที่ 4 ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ 50290
โทรศัพท์ 0 5387 3280 ต่อ 888 โทรสาร 0 5349 8151
http://www.bareview.org Email: admin@bareview.org

พิมพ์ที่โรงพิมพ์
Good Work Media
ที่อยู่ 63/1 หมู่ 2 ตำบลแม่เหียะ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50100
โทรศัพท์ 0 5311 1027

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจประเมินผลงาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชาภพ พันธุ์แพ	มหาวิทยาลัยพายัพ
อาจารย์ ดร.ธีราลักษณ์ สัจจะวาที	มหาวิทยาลัยพายัพ
อาจารย์ ดร.เทียน เลรามัญ	มหาวิทยาลัยพายัพ
อาจารย์ ดร.กาญจนา สุระ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัดพงศ์ อวิโรธนานนท์	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
อาจารย์ ดร.กัญญ์พัสวี กล่อมธงเจริญ	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
อาจารย์ ดร.มาณวิน สงเคราะห์	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
อาจารย์ ดร.อรุณี ยศบุตร	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
อาจารย์ ดร.อายุส หยู่เย็น	มหาวิทยาลัยแม่โจ้

บทความในวารสารทุกบทความได้รับการตรวจความถูกต้องทางวิชาการโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อความและบทความในวารสารเป็นข้อคิดเห็นของผู้เขียนแต่ละท่าน มิใช่เป็นความคิดเห็นของกองบรรณาธิการ และมิใช่ความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการวารสารบริหารธุรกิจแม่โจ้ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ กองบรรณาธิการไม่สงวนสิทธิ์คัดลอกแต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา

เรื่องเล่าชีวิตแม่วัยรุ่น อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

Tales of life teenage mother Bangsaothong, Samutprakarn province

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์, พัชรียา จำปาไทย, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะวิทยาการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

นักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงสาเหตุของการตั้งครรภ์ที่ไม่พึ่งประสงค์ในวัยรุ่น ปัญหาและอุปสรรคของแม่วัยรุ่นระหว่างการตั้งครรภ์ ช่วงหลังตั้งครรภ์ รวมไปถึงรูปแบบการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่นอำเภอบางเสาธง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีวิทยาชาติพันธ์วรรณา เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ระดับลึกและสังเกตแบบมีส่วนร่วมกับผู้ให้ข้อมูลหลัก คือกลุ่มแม่วัยรุ่น ในเขตพื้นที่อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 25 คน เนื่องจากข้อมูลที่ได้มีความอิ่มตัว ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุที่ทำให้แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พึ่งประสงค์มาจากพื้นฐานครอบครัวที่ไม่อบอุ่น ฐานะยากจน ขาดความรู้ที่ถูกต้องในเรื่องเพศศึกษา มีเพศสัมพันธ์โดยปราศจากการป้องกัน ที่ถูกวิธี ส่วนในเรื่องปัญหาและอุปสรรคของแม่วัยรุ่น พบว่า ปัญหาส่วนใหญ่ คือ ปัญหาเรื่องการขาดความรู้ในการดูแลตนเองขณะตั้งครรภ์น้อย การมีสภาวะทางอารมณ์ไม่มั่นคงทำให้มีความเสี่ยงสูงเรื่องความเครียดและภาวะซึมเศร้า ปัญหาเรื่องพักการเรียน หรือบางรายตัดสินใจลาออกจากการเรียน ส่งผลให้มีวุฒิการศึกษาน้อย เมื่อทำงานรายได้จึงค่อนข้างต่ำ ต้องพึ่งพาพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง รวมถึงปัญหา เรื่องการยอมรับการตั้งครรภ์ของครอบครัวทั้งฝ่ายหญิง และฝ่ายชาย เนื่องจากอยู่ในวัยของการศึกษาที่จะกำหนดอนาคตของแม่วัยรุ่นเหล่านั้น ด้านรูปแบบการใช้ชีวิตพบว่า แม่วัยรุ่นที่มีอายุน้อยมักพึ่งพาครอบครัว หากเป็นแม่วัยรุ่นที่มีอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป มักใช้ชีวิตแบบพึ่งพาตนเองเป็นส่วนมากเนื่องจากมีความรับผิดชอบพอสมควร สามารถใช้ชีวิตได้ด้วยตนเอง เพราะมีความพร้อมในเรื่องต่างๆ ทั้งวุฒิภาวะ การศึกษา หน้าที่การงาน และรายได้ที่เพียงพอ

คำสำคัญ : แม่วัยรุ่น , การตั้งครรภ์ไม่พึ่งประสงค์ , รูปแบบการใช้ชีวิต

ABSTRACT

These researches have a purpose for learn about problem consensual of pregnancy in teenager. Problem and trouble for teenage mother during in pregnancy also the life style with society in the present for teenage mother in pregnancy. Using a technical research is Ethnographic studies by interview and observes in participation with teenage pregnancy in Bangsaotong distinct, Samutprakarn province. It's discovered about cause problem consensual of pregnancy from standard of imperfect family, poor, lack knowledge about sexology and without for protect.

In problem and trouble for teenage pregnancy after pregnancy the most problem is they are vagabond and can't take care themselves, they have less control in themselves so they may be seriously and depression. Beside they have to dropped in studying or some cases they have to decide to resign from school. It's bring the trouble effect is lacks knowledge and they have low income, they have to rely on their parents, including pregnancy acceptance in parents because this age is studying for future in life.

In life style of teenage pregnancy is teenage mothers are low age have to want to help from parents. In the event that teenage mothers have 16 years old up, they have rely on in themselves because they have enough responsibilities and can make new their life. Although they are ready many things are education, maturity, jobs and enough income.

Key Word : teenage mother, problem consensual of pregnancy, life style

บทนำ

ปัจจุบันรูปแบบการดำเนินชีวิตของวัยรุ่นไทยในสังคมเปลี่ยนแปลงไปมาก เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีที่มีเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและหลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็น สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร เป็นต้น หรือสื่อสังคมออนไลน์ต่างๆ เช่น เฟสบุ๊ค ทวิชเตอร์ เอ็มเอสเอ็น วอทแอพ ไลน์ เป็นต้น ทำให้วัยรุ่นไทยในสังคมยุคปัจจุบันนี้ ซึ่งเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ กล่าวคือ เป็นวัยที่กำลังก้าวพ้นจากความเป็นเด็กมาสู่ความเป็นผู้ใหญ่แต่ในบางครั้งก็ยังมีความคิดที่เป็นเด็กอยู่ จึงแสดงออกโดยวิธีต่างๆ เพื่อให้สังคมยอมรับว่าตนเป็นผู้ใหญ่ ในปัจจุบันเกิดปัญหาอย่างมากสำหรับวัยรุ่นไทยในเรื่องของการแสดงออกทางเพศในที่สาธารณะ เช่น การแสดงออกความรักอย่างเปิดเผย โดยการกอด จูบ ลูบคลำ และการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร โดยเฉพาะวัยรุ่นตอนกลางซึ่งกำลังอยู่ในช่วงอายุ 13-19 ปีที่เริ่มโตเป็นผู้ใหญ่ และคิดว่าตนเป็นผู้ใหญ่และสามารถตัดสินใจได้ในหลายๆเรื่อง เป็นวัยที่ได้รับการคาดหวัง และกำลังเตรียมพร้อมเข้าสู่มหาวิทยาลัย และต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกายและจิตใจเป็นอย่างมาก (ภคมน ตูยะปาละ, 2550 : 2)

อีกทั้งวัยรุ่นในช่วงนี้ยังมีความสนใจเรื่องเพศมากขึ้นเรื่อยๆ และต้องการทดสอบความสามารถทางเพศของตนมากกว่าที่จะต้องการมีความสัมพันธ์แบบสนิทแนบแน่น หรือมีความผูกมัดกับใคร นอกจากนั้นวัยรุ่นระยะนี้ได้รับอิทธิพลเรื่องเพศจากเพื่อน สื่อต่างๆ และยังมีความยับยั้งชั่งใจต่ำ เมื่อมีสิ่งเร้ามากระตุ้นก็จะเกิดความอยากรู้อยากลองทันที จึงเกิดปัญหาต่างๆ ตามมา โดยเกิดขึ้นในสังคมไทย เช่น การทำแท้ง เด็กแรกเกิดถูกทอดทิ้ง หรือแม้แต่การฆ่าตัวตาย เป็นต้น (ภคมน ตูยะปาละ, 2550 : 2)

จากสาเหตุปัญหาดังกล่าวเหล่านี้เอง ที่ทำให้วัยรุ่นไทยต้องกลายเป็นพ่อวัยรุ่น แม่วัยรุ่นในเวลาต่อมา โดยสาเหตุหลักของปัญหานี้คือ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ซึ่งผลที่ได้คือ การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ และผลกระทบที่ตามมาอีกมากมาย คือ ความไม่พร้อมที่จะดูแลทั้งตนเองของแม่วัยรุ่น และ

ดูแลเลี้ยงดูบุตรที่เกิดมาได้อย่างเหมาะสมและสมบูรณ์ได้ โดยเฉพาะวัยรุ่นที่มีปัญหาทางฐานะครอบครัวไม่ดี หรือไม่เอื้ออำนวยในการเลี้ยงดูบุตร ทำให้วัยรุ่นเหล่านี้ต้องออกจากการเรียน เพื่อมาหารายได้เลี้ยงดูบุตรของตน นอกจากนั้นคือความเสียใจของพ่อแม่ครอบครัว

โดยสถานการณ์เหล่านี้ มักเกิดขึ้นในแหล่งชุมชนที่มีผู้คนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ประกอบกับมีสภาพแวดล้อมในด้านต่างๆ ที่ค่อนข้างมีความเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ไม่พึ่งประสงค์ของหญิงวัยรุ่นในละแวกนั้น ไม่ว่าจะเป็นด้านการละเลยในการดูแลเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น เป็นต้น กล่าวคือผู้ปกครองในอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ยังขาดการดูแลบุตรวัยรุ่นอย่างใกล้ชิด ขาดความเข้าใจความคิดและการกระทำของวัยรุ่น เนื่องจากสภาพแวดล้อมของอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ เป็นเขตนิคมอุตสาหกรรมบางพลีในความรับผิดชอบของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย มีพื้นที่ 1.6 ตารางกิโลเมตร (เทศบาลตำบลบางเสาธง ข้อมูลอำเภอบางเสาธง. สืบค้นเมื่อ 19 สิงหาคม 2556) ทำให้อาชีพหลักของผู้ปกครองในเขตนี้ คือ การรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว พนักงานรัฐวิสาหกิจและข้าราชการ เป็นต้น แต่ โดยส่วนมากผู้ปกครองมักประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างแรงงานของโรงงานต่างๆ ในเขตพื้นที่นี้ จึงส่งผลให้ไม่มีเวลาที่เพียงพอในการอบรม สั่งสอนบุตรหลานเท่าที่ควร

ด้วยเหตุดังกล่าวผู้ศึกษาจึงมีความประสงค์ในการศึกษาถึงรูปแบบการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่น เพื่อผลการศึกษาที่ได้จะทำให้ทราบถึง ปัญหาและอุปสรรคของแม่วัยรุ่นในช่วงระหว่างการตั้งครรภ์และหลังการตั้งครรภ์ และรูปแบบการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่นกับสังคมปัจจุบัน ซึ่งอาจจะเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา และแนวทางการปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

1.เพื่อศึกษาถึงสาเหตุของการตั้งครรภ์ที่ไม่พึ่งประสงค์ในวัยรุ่น

2.เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคของแม่วัยรุ่นระหว่างการตั้งครรภ์ และช่วงหลังตั้งครรภ์

3.เพื่อศึกษาถึงรูปแบบการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่นกับสังคมปัจจุบัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.ทราบถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พึ่งประสงค์ในวัยรุ่น ที่ส่งผลให้มีอัตราการเป็นแม่วัยรุ่นเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ ทุกปี เพื่อสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง และตรงจุดของปัญหาต่างๆ ที่ตามมาเหล่าได้ในที่สุด

2. ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของแม่วัยรุ่นในระหว่างการตั้งครรภ์และหลังการตั้งครรภ์ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา และการดูแลตนเองได้อย่างเหมาะสม พร้อมทั้งสามารถรับมือ และรู้จักการแก้ไขปัญหา ให้แก่แม่วัยรุ่น ที่มีแนวโน้มว่า จะสูงขึ้นเรื่อยๆ ในอนาคตข้างหน้าได้

3. ทราบถึงรูปแบบการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่นกับสังคมปัจจุบัน เพื่อเป็นแนวทางและประโยชน์ในการวางแผนและปฏิบัติตามรูปแบบการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่น เพื่อให้แม่วัยรุ่นสามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมได้

การทบทวนวรรณกรรม แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษา เรื่องเล่าชีวิตแม่วัยรุ่น อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้ค้นคว้ารวบรวมเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนทฤษฎีต่างๆ ที่นำมาเป็นแนวคิดของการศึกษาในครั้งนี้ โดยแยกเป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้

1.แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น

2.แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว

3.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น

เฮอล็อค (นิภา จิรภัทร์, 2539 : 12) ได้ให้ความหมายของวัยรุ่นตรงกับคำว่า "adolescence" ในภาษาอังกฤษมีรากศัพท์มาจากภาษาลาตินว่า "adolescence" ซึ่งมีความหมายว่าการเจริญเติบโตหรือเจริญสู่วุฒิภาวะ (Maturity) คือการที่เด็กบรรลุถึงขั้นวุฒิภาวะนี้ไม่ใช่การเจริญเติบโตแต่ร่างกายเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ต้องมีพัฒนาการไปทั้ง 4 ด้านพร้อมๆ กัน ได้แก่ร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา

สรุปได้ว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่กำลังจะก้าวเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว

(ศิริรัตน์ แอดสกุล, 2546 : 1) ได้ให้ความหมายว่า ครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญและมีความหมายอย่างยิ่งต่อชีวิตมนุษย์และสังคม เนื่องจากเป็นสถาบันแรกที่มนุษย์ทุกคนต้องเผชิญอย่างเลี่ยงหลีกไม่ได้ เป็นสถาบันที่มีความคงทนถาวร ใกล้ชิดและผูกพันกับมนุษย์ยาวนานที่สุด อาจกล่าวได้ว่าตั้งแต่เกิดจนตายก็ว่าได้

สรุปได้ว่าสถาบันครอบครัวเป็นสถาบันที่มีความสำคัญต่อมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(ประทักษ์ โอประเสริฐสวัสดิ์, 2556 : บทคัดย่อ) "การศึกษาเรื่องการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น : ผลกระทบและการป้องกัน" ได้ศึกษาถึงการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นถือเป็นปัญหาในทุกประเทศทั่วโลก โดยมีความรุนแรงขึ้นและมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

จากการศึกษาพบว่าแม่วัยรุ่นในแถบประเทศที่กำลังพัฒนามีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี และไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ เนื่องจากวัยรุ่นมีทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสนิยมจากประเทศที่พัฒนาแล้ว

(เพิ่มศักดิ์ สุเมฆศรี, 2556 : บทคัดย่อ) "การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น" ได้ศึกษาถึงปัญหาต่างๆของแม่วัยรุ่น เช่น สภาวะทางอารมณ์ไม่มั่นคงจึงมีความเสี่ยงสูงที่จะเกิดความเครียดและภาวะซึมเศร้า เพราะต้องการปกปิดเรื่องการตั้งครรภ์ต่อผู้ปกครอง

จากการศึกษาพบว่า ปัจจุบันวัยรุ่นมีเพศจารชนยอดรัก สัมพันธ์เร็วขึ้น อายุเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอยู่ที่ระหว่างอายุเฉลี่ย 15-16 ปี และไม่ได้ใช้วิธีการคุมกำเนิดอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากขาดความรู้ มีความเข้าว่าการมีเพศสัมพันธ์ครั้งเดียวไม่ตั้งครรภ์ การใช้ถุงยางอนามัยขัดขวางความรู้สึกทางเพศ

(อุไรวรรณ คนึงสุขเกษม, 2554 : บทคัดย่อ) "หนูยังไม่อยากเป็นแม่: เส้นทางชีวิตที่น่าห่วงใยของแม่วัยเด็กในสังคมไทย" ได้ศึกษาถึงสะท้อนพัฒนาการเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การท้องไม่พร้อม และการทำแท้งของแม่วัยรุ่นที่มีอายุระหว่างตั้งครรภ์และคลอดน้อยกว่า 15 ปี รวมทั้ง วิพากษ์การเรียนการสอนหลักสูตรเพศศึกษา เพื่อนำไปสู่การคุ้มครองเรื่องทางเพศของวัยรุ่นหญิงทั่วไปในสังคมไทย ใช้วิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยสังเคราะห์ข้อมูล
ที่ได้จากรายงานการวิจัย ข้อมูลข่าวสารสนเทศ รวมถึงการสัมภาษณ์ระดับลึกแม่วัยเด็กและแม่วัยรุ่นที่ท้องไม่พร้อมเพิ่มเติม

ผลการศึกษาพบว่า เมื่อเด็กหญิงวัยรุ่นที่ยังอยู่ในวัยเรียน "ตั้งท้องไม่พร้อม" และ "ยังไม่อยากเป็นแม่" ส่วนใหญ่จะทำแท้งเมื่อไม่มีทางเลือก สถานการณ์
เช่นนี้ แม้จะมีการเรียนการสอนเพศศึกษาในโรงเรียนที่เป็นความหวังในการแก้ปัญหาดังกล่าว แต่มีหลักฐานยืนยันว่า "หลักสูตรเพศศึกษา" ยังแก้ปัญหาเรื่องนี้ไม่ได้ผลตามที่คาด ดังนั้น การสอนเพศศึกษาในโรงเรียนโดยครูนั้น อาจไม่ได้ผลดีเท่ากับเพื่อนนักเรียนที่มีประสบการณ์ทางเพศ ครูควรมีบทบาทเป็นพี่เลี้ยงในการสอนเพศศึกษา นอกจากนี้การเรียนการสอนเพศศึกษาต้องมีความต่อเนื่องตั้งแต่วัยอนุบาลจนถึงวัยทำงาน รวมทั้ง ผู้ปกครอง สมาชิกครอบครัว และผู้ให้บริการด้านการสาธารณสุข ที่เป็นบุคคลใกล้ชิดของช่วงวัยเด็กและวัยรุ่น ต้องเพิ่มทักษะในการสื่อสาร และยอมรับพฤติกรรมทางเพศของเด็กวัยรุ่นโดยเฉพาะเด็กหญิงในสังคมไทยว่าได้เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกแล้ว ข้อสำคัญ ต้องสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยแบบบูรณาการ ข้ามศาสตร์และสาขาวิชาในเรื่อง "แม่วัยเด็ก" เพื่อนำไปสู่ข้อปฏิบัติในการป้องกัน และดูแลแม่วัยรุ่นและแม่วัยเด็กที่เกิดขึ้นแล้ว ให้สามารถดำเนินวิถีชีวิตของตนและลูกต่อไปในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ

(วาทินีย์ วิชัยยา, 2555 : บทคัดย่อ) "แม่วัยรุ่น" : ประสบการณ์ชีวิต และเพศภาวะ" ได้ศึกษาถึงการตั้งครรภ์ของหญิงในขณะที่มีอายุยังน้อย หรือที่สังคมมองว่าเป็น "วัยรุ่น"/ "วัยเรียน" นั้น มักได้รับการนำเสนอผ่านการศึกษาวิจัย ให้ความหมายและนิยามว่า "ผิดปกติ" ที่ต้องมีการจัดการ ควบคุมในฐานะ เป็น "ปัญหาสังคม" ในงานนี้ ผู้ศึกษาไม่ได้เริ่มต้นจากฐานสมมุติ (assumption)ที่ว่า หญิงที่ตั้งครรภ์ตั้งแต่อายุยังน้อยเป็น"ปัญหาสังคม" แต่สนใจประสบการณ์ชีวิตของวัยรุ่นหญิงที่ตั้งครรภ์ในวัยเรียนว่าสัมพันธ์กับบริบทสังคมวัฒนธรรม เพศภาวะเพศวิถีในสังคมไทยหรือไม่ อย่างไร มีการต่อรองการผลิตซ้ำ หรือแม้แต่การจานนของหญิงวัยรุ่นหรือไม่ อย่างไร ทั้งนี้เพื่อสะท้อน ความรู้สึกการรับรู้ผ่านประสบการณ์ชีวิต และ "เสียง" ของแม่วัยรุ่น (emic view)

ผลการศึกษาพบว่า มีเงื่อนอื่น นอกเหนือจากสภาพทางเศรษฐกิจที่อธิบายระดับความสามารถในการเลี้ยงดูลูก และเงื่อนไขทางสังคมเหล่านี้มักทาให้แม่วัยรุ่นส่วนใหญ่มีประสบการณ์แยกห่างจากลูกในทางกายภาพ ขณะที่แม่ที่ต้องแยกห่างจากลูกได้รับความช่วยเหลือในการเลี้ยงดูบุตรจากแม่ในเชิงสังคม(social mothers) นอกจากนี้พบว่าแม้การตั้งครรภ์เป็นสิ่งที่ผู้หญิงไม่ได้เลือกให้เกิดขึ้น แต่แม่วัย

รุ่นพยายามที่จะเป็นแม่ที่ดี รวมทั้งปรากฏบทบาทของการจาน ผลิตซ้ำ และต่อรองกับเพศวิถี เพศภาวะ ไม่ได้เป็นแม่วัยรุ่น ที่ถูกกดทับจากบรรทัดฐานสังคม อย่างที่เข้าใจกันโดยผิวเผิน

อุปกรณ์และวิธีการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มแม่วัยรุ่น ในเขตพื้นที่อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 25 คน จนกระทั่งได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์และมีความอิ่มตัว ผู้ศึกษาใช้ วิธีวิทยาการศึกษาแบบชาติพันธ์วรรณา ซึ่งเป็นพื้นฐานที่ทำให้เข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์ โดย (งามพิศ สัตย์สงวน, 2551 : 7) กล่าวว่า ชาติพันธ์วรรณา หมายถึง การพรรณนาถึงวิถีชีวิตขนบธรรมเนียมประเพณีของวัฒนธรรมที่เฉพาะของสังคมหนึ่ง เพื่อให้รู้จักวัฒนธรรมนั้นๆ ได้อย่างลึกซึ้ง เช่น การพรรณาถึงสาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ปัญหาอุปสรรค์ และรูปแบบการใช้ชีวิตของบุคคลที่ผู้วิจัยศึกษา เป็นการสร้างความรู้โดยการศึกษาพฤติกรรมและวิถีชีวิตของกลุ่มทางสังคมและวัฒนธรรมกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งแล้วรายงานโดยละเอียดถึงพฤติกรรม ความเชื่อ ความรู้ ความเข้าใจ ทัศนคติ ตลอดจนค่านิยมอันเป็นผลมาจากพฤติกรรมของคนกลุ่มนั้นๆ (ชาย โพธิสิตา, 2548:34)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้วิจัยศึกษาจากข้อมูลเอกสาร เพื่อทบทวนว่ามีผู้ใดเคยศึกษาประเด็นนี้ไว้แล้ว เป็นการหากรอบแนวคิด ด้วยการรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความ งานวิจัยวิจารชนยอดรัก ทยานิพนธ์ และเว็บไซต์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและเกิดประโยชน์ต่อจารชนยอดรัก การศึกษาค้นคว้ามากที่สุจารชนยอดรัก ด และกำหนดผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นกลุ่มแม่วัยรุ่นในเขตพื้นที่อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ใช้ตนเองเป็นเครื่องมือหลักในการเข้าไปแบ่งปันประสบการณ์กับผู้ให้ข้อมูลหลัก ด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก(In-depth Interview) และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participatory Observation) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์ทุกครั้ง ผู้ศึกษามีอุปกรณ์ช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล คือสมุดจดบันทึก เครื่องบันทึกเสียง และกล้องถ่ายรูป เพื่อช่วยเก็บรายละเอียดระหว่างการสัมภาษณ์ เมื่อได้ข้อมูลมาครบถ้วน จะเรียบเรียงข้อมูลจากสมุดจดบันทึก เครื่องบันทึกเสียงและภาพถ่ายเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือ

ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือด้านข้อมูลแบบสามเส้า (Data Triangulation) โดยผู้วิจัยใช้ผู้สัมภาษณ์ทั้งแบบที่เป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม เพื่อพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ได้มาสอดคล้องกัน เป็นการยืนยันข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับคือกลุ่มแม่วัยรุ่น ในเขตพื้นที่อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยวิธีการสอบถามข้อมูลและเรื่องราวของแม่วัยรุ่น จากบุคคลในครอบครัว จนข้อมูลมีความอิ่มตัว และไม่เปลี่ยนแปลงไปจากข้อมูลเดิมที่มีอยู่ (Flick, 2007: 37-45)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดจากการสัมภาษณ์มารวบรวม และถอดเทปการสนทนาแบบต่อคำ (Verbatim) โดยได้มีการจัดแยกประเภทข้อมูล ตามลักษณะของข้อมูล และนำมาเรียบเรียงตีความหมายของข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ ระหว่างแนวคิดและทฤษฎีที่ได้นำมาใช้ในการวิจัย เพื่อให้ได้ครบตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และสรุปผล รวมทั้งข้อเสนอแนะ จากนั้นจึงรวบรวมเป็นรูปเล่มเพื่อรายงานผลการวิจัย โดยนำวิธีการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Method) ด้วยวิธีวิทยาชาติพันธ์วรรณา (Ethnography) ซึ่ง (ชาย โพธิสิตา 2548 : 34) ให้ความหมายว่า เป็นกระบวนการสังเกตพฤติกรรม และวิถีชีวิตของกลุ่มทางสังคม และวัฒนธรรมกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยละเอียดถึงพฤติกรรม ความเชื่อ ความรู้ ความเข้าใจ ทัศนคติ ตลอดจนค่านิยมอันเป็นผลมาจากพฤติกรรมของคนกลุ่มนั้นๆ

ผลการศึกษา

จากแนวคิดการวิจัยด้านพฤติกรรม ความเชื่อ ความรู้ ความเข้าใจ ทัศนคติ ตลอดจนค่านิยมอันเป็นผลมาจากพฤติกรรมของกลุ่มแม่วัยรุ่น ในเขตพื้นที่อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 25 คน สามารถแบ่งประเด็นผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ดังนี้

1.สาเหตุที่ทำให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พึ่งประสงค์ในวัยรุ่น

จากกการศึกษาพบว่า การตั้งครรภ์ไม่พึ่งประสงค์ในวัยรุ่นเกิดจาก สาเหตุหลักคือ พื้นฐานครอบครัวไม่อบอุ่น แม่วัยรุ่นเหล่านั้น มักขาดความรัก ความอบอุ่นภายในครอบครัวอีกทั้ง ฐานะที่ยากจน รวมถึงขาดความรู้ในเรื่องเพศศึกษา กล่าวคือ ขาดความรู้ในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย การมีเพศสัมพันธ์โดยปราศจากการป้องกันอย่างถูกวิธี เช่น ฝ่ายชายไม่สวมถุงยางอนามัย หรือฝ่ายหญิงไม่ได้ใช้ยาคุมกำเนิด เป็นต้น

2.ปัญหาและอุปสรรคระหว่างการตั้งครรภ์ หลังการตั้งครรภ์

จากกการศึกษาพบว่า จากสาเหตุดังกล่าว ส่งผลให้เกิดปัญหา และอุปสรรคระหว่างการตั้งครรภ์ หลังการตั้งครรภ์ขึ้น โดยปัญหาต่างๆ เหล่านั้นมักมีความแตกต่างกันตามช่วงอายุของแม่วัยรุ่น กล่าวคือ หากเป็นแม่วัยรุ่นที่มีอายุ 13-15 ปี ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ มักมีมาก ดังนี้

2.1 ปัญหาด้านการเรียนที่แม่วัยรุ่นต้องพักการศึกษา หรือลาออกจากสถานศึกษา เพื่อมาดูแลตนเอง และทารกในครรภ์ อีกทั้งเลี้ยงดูทารกหลังคลอด เนื่องจากต้องให้นมบุตร ส่งผลให้แม่วัยรุ่นเหล่านี้ขาดโอกาสทางการศึกษา

2.2 ปัญหาด้านการยอมรับจากครอบครัวทั้งฝ่ายหญิง และฝ่ายชาย เนื่องจากครอบครัวทั้งสองฝ่าย มักมีทัศนคติที่ว่าแม่วัยรุ่นยังขาดวุฒิภาวะต่างๆ ในการดูแลบุตร ส่งผลให้ผู้ปกครองไม่ค่อยมีการยอมรับแม่วัยรุ่นเหล่านั้นเท่าที่ควร

ส่วนแม่วัยรุ่นที่มีอายุ 16 ปีขึ้น ส่วนใหญ่มักเริ่มมีความคิดที่เป็นผู้ใหญ่ในระดับหนึ่ง ปัญหาและอุปสรรคจึงมีน้อยกว่า แต่ยังคงมีปัญหาเช่นกัน กล่าวคือ ปัญหาและอุปสรรคของแม่วัยรุ่นในช่วงอายุนี้ มักเป็นปัญหาเรื่องการยอมรับการตั้งครรภ์ของทั้งสองฝ่าย เนื่องจากเป็นช่วงอายุที่อยู่ในวัยการศึกษาที่เป็นสิ่งกำหนดอนาคตของแม่วัยรุ่นเหล่านั้น ส่งผลให้ครอบครัว พ่อ แม่ของแม่วัยรุ่นเหล่านั้น

เกิดความผิดหวังในการดำเนินชีวิตตามที่พ่อ แม่ หรือครอบครัวได้วางแผน หรือตีกรอบไว้ตั้งแต่ต้น

นอกจากนี้ยังพบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับด้านการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่นที่เปลี่ยนไป กล่าวคือจากที่แม่วัยรุ่นเหล่านั้นสามารถใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายตามวัย เช่น สามารถไปยังสถานที่ต่างๆ ที่ต้องการไปได้อย่างคล่องตัว กลับต้องอุ้มท้องเป็นเวลาถึง 9 เดือน ส่งผลให้แม่วัยรุ่นไม่สามารถไปยังสถานที่ต่างๆ ต้องการได้อย่างสะดวก ต้องมีความรับผิดชอบในเรื่องการดูแลตนเองขณะตั้งครรภ์มากขึ้น เช่น การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ จำพวกผัก ผลไม้เพิ่มขึ้น เพื่อให้ทารกในครรภ์มีความสมบูรณ์แข็งแรง ต้องรู้จักการคำนวณค่าใช้จ่าย เช่น ค่าอาหารบำรุงครรภ์ ค่าตรวจครรภ์ ค่าคลอด ค่าข้าวของเครื่องใช้สำหรับเด็กแรกเกิด เพื่อให้เพียงพอต่อการใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้น จากการดูแลบุตรที่กำลังจะเกิดมาลืมตาดูโลกในอีกไม่ช้านี้

รวมถึงการต้องมีความอดทนต่อพฤติกรจารชนยอดรัก รมที่ไม่เหมาะสมของสามี เช่น การสูบบุหรี่ การนอกใจ การเที่ยวกลางคืน เป็นต้น ทำให้แม่วัยรุ่นเกิดความภาวะอารมณ์เครียด ส่งผลให้ทารกในครรภ์มีภาวะเครียดจากการรับถึงความรู้สึกของแม่วัยรุ่นด้วย

3.รูปแบบการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่นกับสังคมปัจจุบัน

จากกการศึกษาพบว่า ด้านรูปแบบการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่นอำเภอบางเสาธง ที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งสามรถจำแนกออกเป็นประเด็นดังนี้

3.1 จำแนกตามความเชื่อ ความรู้ ทัศนคติ และค่านิยมของแม่วัยรุ่น อำเภอบางเสาธง

จากการศึกษาพบว่า ความเชื่อของแม่วัยรุ่นอำเภอบางเสาธง มักเชื่อว่าการมีแฟน เป็นสิ่งที่สามารถทดแทนความรัก ความอบอุ่นจากครอบครัวได้ เนื่องจากแฟนเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดและมีเวลาให้กับตนมากกว่าครอบครัว นอกจากนั้นแม่วัยรุ่นยังมีค่านิยมในเรื่องการมีแฟน เพื่อให้เป็นที่ยอมรับโดยกลุ่มเพื่อน ที่ทุกคนต้องมีแฟน ไม่อย่างนั้น กลุ่มเพื่อนถือว่าไม่ใช่เพื่อนในกลุ่มนี้ เมื่อเกิดค่านิยมเหล่านี้ สิ่งที่ตามมาคือ การมีเพศสัมพันธ์กับแฟน เพื่อเป็นการแสดงความรักที่มีต่อกัน

3.2 จำแนกตามช่วงอายุ ของแม่วัยรุ่น อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

จากการศึกษาพบว่า หากเป็นแม่วัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 13-15 ปี มักมีรูปแบบการใช้ชีวิตแบบการพึ่งพาครอบครัวเป็นหลัก เนื่องจากแม่วัยรุ่นในช่วงอายุนี้ยังไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอ ในการใช้ชีวิต หรือการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้เพียงลำพัง ยังหาเงินเลี้ยงดูตนเองไม่ได้ ต้องการคำแนะนำในเรื่องต่างๆ จากผู้ที่มีประสบการณ์ เพื่อเป็นแนวทางให้แก่แม่วัยรุ่นในการใช้ชีวิตต่อไป

ส่วนแม่วัยรุ่นที่มีอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป มักมีรูปแบบการใช้ชีวิตได้อย่างปกติเหมือนวัยรุ่นทั่วไป เนื่องจากมีทักษะการใช้ชีวิตมาพอสมควร เริ่มมีวุฒิภาวะมากขึ้น ในการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ เช่น การตัดสินใจเลือกเรียนในด้านการเงิน การบัญชี ที่ตนเองชอบ และมีความถนัด เพื่อให้ตนสามารถเรียนจบและทำงานในหน่วยงานเอกชน (ธนาคาร) ส่งผลให้มีรายได้และหน้าที่การงานมีความมั่นคง เป็นต้น

ดังนั้นผู้วิจัยสามารถสรุปรูปแบบการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่น อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการได้ 2 ลักษณะดังนี้

1.ลักษณะแบบไม่มีการวางแผนการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นความคิดและพฤติกรรมของแม่วัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 13-15 ปี มักมีความคิดที่ว่าเมื่อตนพลาดแล้วพยายามทำทุกวันให้ดีที่สุด ไม่ต้องการคิดอะไรไว้ล่วงหน้าอีก เพราะแม่วัยรุ่นลักษณะนี้กลัวความผิดพลาด จึงไม่กล้าคิดสิ่งใดล่วงหน้าอีก

2.ลักษณะแบบมีการวางแผนการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นเป็นความคิดและพฤติกรรมของแม่วัยรุ่นที่มีอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป มักมีความคิดว่าเมื่อตนพลาด ควรคิด ลงมือแก้ไขในสิ่งที่ตนเองพลาด เพื่อให้ชีวิตของตนดีขึ้น โดยการวางชีวิตของตน คือการเรียนคู่กับการทำงาน และฝากบุตรให้ครอบครัวช่วยดูแล เลี้ยงดูบุตร แทนตนเอง คือ พ่อแม่แฟน หรือพ่อแม่ตนเอง

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาเรื่องเล่าชีวิตแม่วัยรุ่น สามารถจำแนกผลการศึกษาออกได้ดังนี้

1.สาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึ่งประสงค์

จากการศึกษาพบว่าการตั้งครรภ์ไม่พึ่งประสงค์ในวัยรุ่นเกิดจาก สาเหตุอันได้แก่ พื้นฐานทางครอบครัวไม่อบอุ่น ฐานะยากจน ขาดความรู้ที่ถูกต้องในเรื่องเพศศึกษา มีเพศสัมพันธ์โดยปราศจากการป้องกัน ที่ถูกวิธี เช่น ฝ่ายชายไม่สวมถุงยางอนามัย หรือฝ่ายหญิงไม่ได้ใช้ยาคุมกำเนิด เป็นต้น

2.ปัญหาและอุปสรรคระหว่างการตั้งครรภ์ หลังการตั้งครรภ์

จากการศึกษาพบว่าปัญหา มีความแตกต่างกัน ปัญหาในเรื่องของความรู้ในการดูแลตนเองขณะตั้งครรภ์น้อย มีสภาวะทางอารมณ์ไม่มั่นคง จึงมีความเสี่ยงสูงที่จะเกิดความเครียดและภาวะซึมเศร้า นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องการเรียนที่ต้องพักการเรียน หรือบางรายตัดสินใจลาออกจากการเรียน ส่งผลให้มีการศึกษาน้อย รายได้จึงค่อนข้างต่ำตามการศึกษา เมื่อเข้าทำงาน ต้องเข้าสู่ ภาวะ การพึ่งพาพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง แต่ถ้าหากเป็นแม่วัยรุ่นที่มีอายุมากขึ้น มักมีปัญหาน้อยกว่า หากมีมักเป็นเรื่องของการยอมรับจากครอบครัวทั้งสองฝ่าย

3.รูปแบบการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่น อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

จากการศึกษาพบว่า มีความแตกต่างกันสำหรับแม่วัยรุ่น มีรูปแบบการใช้ชีวิตแบบพึ่งพาครอบครัวเป็นหลัก เนื่องจากยังไม่สามารถหาเงินเลี้ยงดูตนเองได้ การดูแลตนเองขณะตั้งครรภ์ หลังตั้งครรภ์ ทักษะการใช้ชีวิตต่างๆ นั้นมีน้อยมาก ส่งผลให้บุตรที่เกิดมาไม่สมบูรณ์แข็งแรงเท่าที่ควร หากเป็นแม่วัยรุ่นที่มีอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป มักมีรูปแบบการใช้ชีวิตแบบพึ่งพาตนเองเป็นหลัก เนื่องจากมีความรับผิดชอบพอสมควร สามารถใช้ชีวิตได้ด้วยตนเอง เพราะมีความพร้อมในเรื่องต่างๆ ทั้งวุฒิภาวะ การศึกษา หน้าที่การงาน และรายได้ที่เพียงพอ

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่องเล่าชีวิตแม่วัยรุ่น อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยนำวิธีการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Method) ด้วยวิธีวิทยาชาติพันธ์วรรณา (Ethnography) ซึ่ง (ชายโพธิสิตา 2548 : 34) ให้ความหมายว่า เป็นกระบวนการสังเกตพฤติกรรม และวิถีชีวิตของกลุ่มทางสังคมและวัฒนธรรมกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยละเอียดถึงพฤติกรรม ความเชื่อ ความรู้ ความเข้าใจ ทัศนคติ ตลอด

จนค่านิยมอันเป็นผลมาจากพฤติกรรมของคนกลุ่มนั้นๆ มาเป็นกรอบแนวความคิดในการวิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกมากขึ้น ทำให้เราทราบว่าแม่วัยรุ่น ในอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ เกิดการตั้งครรภ์ไม่พึ่งประสงค์มาจากสาเหตุในเรื่องของการมีพื้นฐานครอบครัวที่ไม่อบอุ่น ฐานะยากจน มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร โดยปราศจากการป้องกัน เช่น ฝ่ายชายไม่สวมถุงยางอนามัย หรือฝ่ายหญิงไม่ได้คุมกำเนิดด้วยวิธีรับประทานยาคุมกำเนิด เป็นต้น ได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรค์ของแม่วัยรุ่นเหล่านี้พบว่า ปัญหาคือ ขาดความรู้ในเรื่องการดูแลตนเองขณะตั้งครรภ์น้อย ส่งผลให้ทารกในครรภ์ไม่สมบูรณ์แข็งแรง อีกทั่งยังทราบถึงปัญหาเกี่ยวกับการยอมรับของผู้ปกครองทั้งสองฝ่าย ซึ่งผู้ปกครองเหล่านี้มีทัศนคติทางลบกับแม่วัยรุ่นว่าขาดวุฒิภาวะในการดูแลตนเอง และทารกไม่ได้เท่าที่ควร รวมถึงการมีรูปแบบการใช้ชีวิตที่มีความแตกต่างจากแม่วัยรุ่นอำเภออื่น กล่าวคือรูปแบบการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่นในอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการนั้น ในช่วงแรกมักเป็นการใช้ชีวิตแบบพึ่งพาครอบครัวเป็นหลัก ต่อเมื่อตนสามารถเริ่มหารายได้ ได้ด้วยตนเองมักประกอบอาชีพเป็นพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมเป็นหลัก เนื่องสภาพแวดล้อมที่อาศัยอยู่ เป็นเขตพื้นที่อุตสาหกรรม แม่วัยรุ่นจึงตัดสินใจเข้าทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมดังกล่าวเป็นส่วนมาก ผลจากพื้นฐานด้านการศึกษาเป็นสิ่งชี้วัดในการเลือกสายงานที่ก่อให้เกิดรายได้ เพื่อมาเลี้ยงดูบุตรต่อไป

ซึ่งผลการวิจัยที่ได้นั้น มีความสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากข้อมูลที่ได้นั้น มีความเกี่ยวเนื่องกันหลายด้าน เช่น แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น ที่มีการพัฒนาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว ที่ถือครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ทุกคน การมีพื้นฐานครอบครัวที่อบอุ่นเป็นสิ่งสำคัญ มิฉะนั้นมักก่อให้เกิดปัญหาสังคมตามมา เช่น การตั้งครรภ์ไม่พึ่งประสงค์ เป็นต้น รวมถึงมีความสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกันในประเด็จารชนยอดรัก นของการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ผลมาจากการเปลี่ยนแปลงไปทางด้านทัศนคติของวัยรุ่นกับสังคมยุคปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยพบว่าหากพื้นฐานครอบครัวไม่อบอุ่น มักส่งผลให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมเรื่อง การมีเพศสัมพันธ์เร็วกว่า วัยรุ่นที่มีพื้นฐานครอบครัวที่อบอุ่น และจากการวิจัยยังพบว่า ยังไม่มีหน่วยงานใดที่เข้ามารับผิดชอบให้คำปรึกษาแก่แม่วัยรุ่น อย่างเป็นทางการ ส่งผลให้แม่วัยรุ่นเหล่านั้น ไม่มีทางออกที่ดีให้แก่ตนเองนัก

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

1.ครอบครัวควรเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการให้ความเอาใจใส่ดูแล เข้าใจ และมีการให้กำลังใจแม่วัยรุ่น ทั้งก่อนและหลังการเกิดปัญหา เพื่อให้แม่วัยรุ่นเหล่านั้น มีกำลังใจที่จะใช้ชีวิตต่อไปอย่างมีความสุขได้

2.หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดสถานที่ให้คำปรึกษาแม่วัยรุ่นในเรื่องต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการดูแลตนเองขณะตั้งครรภ์หลังตั้งครรภ์ที่ถูกวิธี หรืออาจรวมไปถึงจัดให้มีสายด่วนออนไลน์ใน

การให้คำปรึกษาในเรื่องแนวทางการแก้ปัญหาต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางให้แม่วัยรุ่นรู้สึกว่ามีเพื่อนคอยรับฟังปัญหา พร้อมทั้งช่วยคิดแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

3.ควรมีหน่วยงานที่มารองรับในการรับเลี้ยงดูทารกในกรณีทีแม่วัยรุ่นไม่สามารถเลี้ยงดูต่อไปได้ เพื่อเป็นการลดการทอดทิ้งเด็กที่มีแนวโน้มว่าจะสูงขึ้นอีก

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1.ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องของปัญหาและอุปสรรคของแม่วัยรุ่นหลังคลอด เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของแม่วัยรุ่นหลังคลอดว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร ในแต่ละช่วงเวลาชีวิตของแม่วัยรุ่น

2.ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่น หลังคลอด เพื่อเปรียบเทียบ ความแตกต่างระหว่างรูปแบบการใช้ชีวิตขณะตั้งครรภ์ กับ รูปแบบการใช้ชีวิตหลังคลอดและเลี้ยงดูบุตรด้วยตนเองของแม่วัยรุ่น

3.ควรมีการศึกษาถึงสาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึ่งประสงค์ ปัญหาอุปสรรค และรูปแบบการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่นในเขตพื้นที่ใกล้เคียง หรือแม่วัยรุ่นในเขตเมือง เช่น กรุงเทพมหานคร เป็นต้น

บรรณานุกรม

คณะกรรมาธิการสาธารณสุข วุฒิสภา. (ออนไลน์). รายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น. เข้าถึงเมื่อ 10 สิงหาคม 2556.เข้าถึงได้จาก : www.senate.go.th/committee2551/committee/index.php?.

งามพิศ สัตย์สงวน. การวิจัยเชิงคุณภาพทางมานุษยวิทยา. ครั้งที่พิมพ์ 5. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2551.

เทศบาลตำบลบางเสาธง ข้อมูลอำเภอบางเสาธง. (ออนไลน์). เข้าถึงเมื่อ : 19 สิงหาคม 2556. เข้าถึงได้จาก : http://www.bangsaothong.go.th/.

นิภา จิรภัทร์. การควบคุมเรื่องเพศในผู้หญิงไทยในปัจจุบัน กรณีศึกษา การควบคุมเรื่องเพศในวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ปริญามหาบัณฑิต. สาขามานุษวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539

ป. แผนสำเร็จ. จิตวิทยาปรับตัวทุกสถานการณ์. ครั้งที่พิมพ์ 7. สำนักพิมพ์สุขภาพใจ บริษัท ตถาตา พับลิเคชั่น จำกัด , จารชนยอดรัก 2551.

ภคมน ตูยะปาละ. คุณค่าความเป็นหญิงของนักเรียนโรงเรียนสตรีล้วน. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต. จารชนยอดรัก มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550.

วาทินีย์ วิชัยยา. “แม่วัยรุ่น” :ประสบการณ์ชีวิต และเพศภาวะ”. (ออนไลน์). เข้าถึงเมื่อ 17 สิงหาคม 2556. เข้าถึงได้จาก :http://www.tu.ac.th/org/research/GS-NETT2012/GS-NETT-2012%20Web-%20proceedings_files/fullpaper/Soc%20009.pdf

สิน พันธุ์พินิจ. เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์. ครั้งที่พิมพ์ 2. บริษัทวิทยพัฒน์ จำกัด ,2554.
ส.ผ่องสวัสดิ์. ครอบครัวอบอุ่น. ครั้งที่พิมพ์ 5. บริษัท รุ่งศิลป์การพิมพ์ (1977) จำกัด , 2551.
ศิริรัตน์ แอดสกุล. ครอบครัว สาระที่น่ารู้. ครั้งที่ 3. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2546.
อรสม สุทธิสาคร. เด็กพันธุ์ใหม่...วัย X Click ชีวิตวัยรุ่นไทยยุคปี 2000. ครั้งที่พิมพ์ 6. สำนักพิมพ์สารคดี ในนามบริษัทวิริยะธุรกิจ จำกัด , 2544.
อุไรวรรณ คนึงสุขเกษม. "หนูยังไม่อยากเป็นแม่: เส้นทางชีวิตที่น่าห่วงใยของแม่วัยเด็กในสังคมไทย". (ออนไลน์). เข้าถึงเมื่อ 20 สิงหาคม 2556. เข้าถึงได้จาก :
\ http://www.teenpath.net/data/r-research/00008/tpfile/00001.pdf